

Kohtuasi C-360/19

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

3. mai 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

College van Beroep voor het bedrijfsleven (apellatsiooniasutuse halduskohus majandusküsimustes, Madalmaad)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

23. aprill 2019

Kaebaja:

Crown Van Gelder B.V.

Vastustaja:

Autoriteit Consument en Markt

Kohtuotsus

COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN
(apellatsiooniasutuse halduskohus majandusküsimustes, edaspidi „College“)

[...]

Mitme kohtunikust koosneva kolleegiumi 23. aprilli 2019. aasta otsus kohtuasjas, mille pooled on

Crown Van Gelder B.V., asukoht Velsen-Noord, kaebaja [...]

ja

Autoriteit Consument en Markt (tarbija- ja turukaitseamet, edaspidi „ACM“), vastustaja

[...]

Kolmanda isikuna osaleb menetluses:

TenneT TSO B.V., asukoht Arnhem (edaspidi „TenneT“)

[...]

Menetlus

ACM tegi 30. aprilli 2018. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus“) 1998. aasta elektrituru seaduse (Elektriciteitswet 1998, edaspidi „E-Wet“) artikli 51 lõike 2 alusel otsuse vaidluse lahendamise taotluse kohta, mille oli kaebaja esitanud 22. detsembril 2017.

Kaebaja esitas vaidlustatud otsuse peale kaebuse.

[...]

Põhjendused

1. 27. märtsil 2015 toimus ulatuslik elektrikatkestus Diemeni 380 kV alajaama rikke tõttu. Alajaam on Madalmaade 380 kV kõrgepinguvõrgu osa, mille eest vastutab TenneT kui riiklik võrguettevõtja. Rike tõi kaasa alajaama täieliku seiskumise, mille tagajärjel jäi suur osa Nordhollandi provintsist ja väike osa Flevolandi provintsist täiesti ilma elektrita. Rike avaldas mõju ligikaudu miljonile majapidamisele, mõnele suurtarbijale ja mõnele elutähtsale taristule, [lk 2] näiteks Schipholi riiklikule lennujaamale ja osaliselt ka riigi raudteevõrgule. Ligikaudu ühe tunni pärast rakendati Diemeni alajaam uuesti tööle ning seejärel taastus vooluvarustus järk-järgult.
2. Kaebaja käitab Velsen-Noordis asuvat paberivabrikut. Vabrik on ühendatud 50 kV võrguga, mida käitab võrguettevõtja N.V. [...] ja mis saab elektrienergiat TenneT käitatud riiklikust kõrgepingevõrgust. Elektrikatkestuse tõttu katkes 27. märtsil 2015 mõneks ajaks elektrienergia tarnimine kaebajale. Kaebaja väidab, et seeläbi sai ta kahju. Kaebaja palus ACM-il tuvastada, et TenneT ei võtnud tarne katkemise vältimiseks kõiki tema käsutuses olevaid mõistlikke meetmeid ja et Diemeni alajaama võrgustruktuur ei täitnud „häire korral tagada tuleva lihtvaru“ kriteeriumi.
3. Vaidlustatud otsusega jättis ACM kaebaja kaebuse TenneT vastu vastuvõetamatus tõttu läbi vaatamata. Vaidluses võrguettevõtjaga ei ole kaebaja nimelt mõjutatud osaline, kuna tema ja TenneT vahel puudub (igasugune) otsene suhe. Tema paberivabrik ei ole ühendatud TenneT võrku, tal ei ole sõlminud TenneT-ga lepingut ja ta ei saa TenneT-lt arveid.
4. Õiguslik raamistik

E-Weti artikli 51 lõige 1 näeb ette, et isik, kes on mõjutatud osaline võrguettevõtjaga peetavas vaidluses, mille ese on viis, kuidas täidab viimane

viidatud seadusest tulenevaid ülesandeid ja volitusi ning viidatud seadusest tulenevaid kohustusi, saab esitada kaebuse ACM-le.

Viidatud sättega võttis Madalmaade seadusandja üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT 2009, L 211, lk 55) (kolmas elektridirektiiv, edaspidi „direktiiv 2009/72“), artikli 37 lõike 11, mis on käesoleva asja seisukohast olulises osas sõnastatud järgmiselt:

„Mis tahes isikul, kellel on põhi- või jaotusvõrguettevõtja suhtes kaebusi seoses käesolevast direktiivist kõnealusele võrguettevõtjale tulenevate kohustustega, on õigus esitada kaebus reguleerivale asutusele, kes tegutseb vaidlusi lahendava asutusena ja teeb otsuse [...]“

Peale selle on põhjendustes selle kohta märgitud:

„Energeetikasektori reguleerivatel asutustel peaks olema õigus teha elektriettevõtjate suhtes siduvaid otsuseid [...]. Energeetikasektori reguleerivatele asutustele peaks samuti andma volitused aidata tagada avaliku ja universaalteenuse kõrge tase vastavalt turu avamisele, et kaitsta kaitsetumate tarbijaid ja saavutada tarbijakaitsemeetmete täielik tõhusus. [...]“

6. Eelotsuse küsimuse põhjendus

Pooled on eri seisukohtadel mõistele „mis tahes isik, kellel on kaebusi“ antava tõlgendamise suhtes. Poolte vahel ei ole vaidlust selle üle, et kõnealused sõnad piiravad kaebuse esitamiseks õigustatud isikute ringi, kuid nad on eri meelt selles, kuidas tuleb seda ringi õigesti piiritleda. Eelkõige on küsimus seejuures selles, kas kaebuse saab esitada juriidiline isik, kelle (üks) käitis [lk 3] on ühendatud piirkondliku elektrivõrguga, mille varustamine elektrienergiaga on katkenud, kuna piirkondlikku võrku elektrienergiaga varustavas riiklikus elektrivõrgus on tekkinud elektrikatkestus.

Direktiivi 2009/72/EÜ artikli 37 lõike 11 tähendus ei ole sedavõrd selge, et selle tõlgendamise suhtes ei esineks põhjendatud kahtlusi. Ebaselguse tõttu on College kohustatud esitama Euroopa Kohtule Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel asjaomase eelotsusetaotluse. Seepärast esitab College Euroopa Kohtule allpool sõnastatud eelotsuse küsimuse.

College'ile on teada, et Soome kohus (Korkein hallinto-oikeus, Soome kõrgeim halduskohus) esitas 14. septembril 2018 samuti küsimuse direktiivi 2009/72/EÜ artikli 37 tõlgendamise kohta. Viidatud kohtuasi C-578/18 puudutab küsimust, milline staatus on põhivõrguettevõtja kodutarbijaks oleval isikul reguleeriva asutuse järelevalvemenetluses, mille algatamine tulenes sellest, et kõnealune isik pöördus asutuse poole tarbijast kliendina, ning küsimust, millises suhtes on ühelt poolt tarbijast kliendi õigus esitada reguleeriva asutuse otsuse peale kaebus

pädevale kohtule ning teiselt poolt tarbijast kliendi võimalikult direktiivil 2009/72/EÜ põhinev menetlusosalise staatus reguleeriva asutuse haldusmenetluses. Eespool nimetatud kohtuasjas on tegemist direktiivi 2009/72/EÜ artikli 37 lõikega 17 ja College lähtub sellest, et Soome kohtu küsimustele antavad vastused ei paku talle piisavalt pidepunkte otsustamiseks, kuidas kohaldada käesolevas menetluses direktiivi artikli 37 lõiget 11.

[...] [lk 4]

Resolutsioon

College:

- esitab Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ, artikli 37 lõiget 11 tuleb tõlgendada nii, et viidatud säte annab riikliku elektrivõrgu käitaja (põhivõrguettevõtja) vastu kaebuse esitamise õiguse ka mõjutatud osalisele, kes ei ole ühendatud kõnealuse võrguettevõtja (põhivõrguettevõtja) võrguga, vaid on ühendatud üksnes piirkondlikku võrguga (jaotusvõrk), mille varustamine elektrienergiaga on katkenud, kuna piirkondlikku võrku (jaotusvõrk) elektrienergiaga varustavas riiklikus elektrivõrgus (põhivõrk) on tekkinud elektrikatkestus?

[...]